

## МУЛЬТИМЕДІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИКЛАДАННІ ЮРИДИЧНОГО ПЕРЕКЛАДУ

**Катерина Криницька**

*асистент кафедри теорії і практики перекладу*

*Тернопільський національний педагогічний університет імені*

*Володимира Гнатюка*

*м. Тернопіль, Україна*

Юридичний переклад — один із найскладніших напрямків перекладацької діяльності, що потребує не лише високого рівня володіння мовою, а й знань у галузі права. Юридичні тексти мають високий рівень термінологічної точності, формалізовану структуру, і найменше відхилення змісту може призвести до правових наслідків. У таких умовах традиційні методи навчання поступово втрачають свою ефективність, поступаючись місцем сучасним технологіям, зокрема мультимедійним.

Компетентнісний підхід у викладанні перекладу передбачає інтеграцію мовної, фахової, міжкультурної та семантичної компетентностей. [4]. Згідно з дослідженнями Паніфілова і Фурманця, майбутні перекладачі мають володіти термінологією, стилістикою, функціональними аспектами тексту та здатністю адаптувати юридичні реалії [6].

Юридичний переклад часто є міжсистемним (cross-legal-system translation), оскільки англійська та українська мови функціонують у межах різних правових систем. Це зумовлює труднощі з пошуком еквівалентів, адже частина термінів не має прямого відповідника в іншій мові [3]. За словами Г. Дуднік та Д. Оришича, у багатьох випадках доводиться вдаватися до описового перекладу через відсутність денотативної точності [2].

Інформаційні технології (ІТ) умовно поділяються на дві основні категорії: з вибірковою та повною інтерактивністю. До першої групи належать бази даних, відеотексти, телетексти; до другої - платформи, що забезпечують двосторонній зв'язок із контентом. У контексті юридичного перекладу мультимедійні інструменти надають практичне підґрунтя для застосування теорії. [5]

Мультимедійні засоби, такі як відеореєстри судових засідань, навчальні платформи (TransLegal, Coursera Legal English), симуляції контрактних переговорів надають практикуюче застосування

теоретичних знань. Викладачі перекладу юридичних текстів дедалі частіше залучають такі ресурси:

- **TransLegal.com** - глосарій правничої англійської з прикладами реальних судових рішень.
- **YouTube-канали: LegalEagle, Cambridge Law** - відео справжніх судових слухань.
- **Moodle, Edmodo, Google Classroom** - інструменти інтерактивної роботи.
- **H5P i Genially** - створення ігор на основі юридичних сценаріїв (переклад і аналіз контракту, меморандуму тощо).

У процесі навчання доцільно застосовувати ті методи, які мотивують студентів до активної та результативної діяльності, адже саме такі дії сприяють формуванню професійних навичок, необхідних у майбутньому. Мультимедійні засоби, інтегровані у викладання юридичного перекладу англійською мовою, можуть стати важливим компонентом сучасного освітнього підходу [1].

Розглянемо приклади вправ, які можуть бути реалізовані як в аудиторному, так і в дистанційному форматі з використанням інтерактивних технологій. Вони спрямовані на формування практичних навичок перекладу юридичних текстів та розвиток критичного мислення.

#### Вправа 1. “Контракт під мікроскопом”

**Мета:** Навчити студентів аналізувати та перекладати юридичний контракт з англійської на українську з урахуванням функціонального стилю.

#### Інструкція:

1. Студентам надається фрагмент реального договору (наприклад, NDA).
2. Відеоексплейнер (на платформі YouTube або TransLegal) демонструє ключові положення контракту.
3. Завдання:
  - Виписати основні юридичні терміни.
  - Перекласти фрагмент контракту.
  - Обґрунтувати вибір термінів.

#### Вправа 2. “Судове засідання в Zoom”

**Мета:** Моделювання усного перекладу під час судового процесу з аудіовізуальною підтримкою.

#### Інструкція:

1. Використовується відеофрагмент судового слухання (з каналів BBC Legal, The Guardian Law Reports).

2. Студенти отримують ролі: суддя, адвокат, підсудний, перекладач.

3. Перекладач повинен синхронно або послідовно перекласти репліки англійською/українською.

Вправа 3. “Термінологічна дуель”

**Мета:** Формування глибокого розуміння юридичних термінів через змагання.

**Інструменти:** Kahoot, Quizlet, H5P.

**Інструкція:**

- Створюється вікторина з 20+ юридичних термінів.
- Студенти обирають правильні переклади, синоніми, контексти вживання.

Попри перспективність, існують труднощі: нестача україномовних мультимедійних матеріалів, обмежена технічна підготовка викладачів, складність синтаксису юридичних текстів для автоматизованої обробки. Втім, VR-симуляції судових процесів та платформи із гейміфікованим контентом відкривають нові горизонти. Вони дозволяють студентам не лише вивчати терміни, а й опановувати контекст їхнього використання у реальних ситуаціях.

Інтеграція мультимедійних технологій змінює методику викладання юридичного перекладу: робить її динамічною, практично орієнтованою та адаптованою до сучасних викликів. Правильно обрані інструменти сприяють формуванню мовної та професійної компетентності, необхідної для роботи у міжнародному правовому середовищі.

### **Список використаних джерел**

1. Булаткіна Г. І. Використання мультимедійних засобів у викладанні української мови як іноземної у ВНМЗ / Г. І. Булаткіна // *Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції*. – Черкаси, 29 липня 2022 р. – Черкаси : МЦНД, 2022. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://orcid.org/0000-0003-4091-1768>.

2. Дуднік Г., Оришич Д. Проблеми перекладу юридичної лексики й термінології / Г. Дуднік, Д. Оришич // *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*. – 2019. – Вип. 43(5). – С. 56–58.

3. Максименко Є. С., Солодка А. К. Національно-культурна специфіка номінації універсальних правових аспектів, що створює наукову картину світу в англійській та американській юридичній термінології / Є. С. Максименко, А. К.

Солодка // *Мови професійної комунікації: матеріали міжнар. наук. конф.* – 2006. – С. 313–316.

4. Максименко Л. О. Втілення сучасних підходів у процес формування у філологів-перекладачів компетентності у письмовому перекладі наукових текстів / Л. О. Максименко // *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5: Педагогічні науки: реалії та перспективи.* – 2017. – Вип. 58. – С. 93–101.

5. Свідер І. А. Інформаційні технології у філології та перекладі: навчально-методичний посібник для філологічних спеціальностей / І. А. Свідер. – Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друкарня «Рута», 2021. – 184 с.

6. Панфілов Ю., Фурманець Б. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи / Ю. Панфілов, Б. Фурманець ; за заг. ред. О. В. Овчарук. – Київ : К.І.С., 2004. – 112 с.

7. TransLegal.com. Legal English Resources [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.translegal.com>

## ОНЛАЙН-ІНСТРУМЕНТИ ДЛЯ КОЛЕКТИВНОЇ РОБОТИ НАД ПЕРЕКЛАДОМ

**Швець Наталія**

*кандидат філологічних наук, доцент,  
доцент кафедри іноземної філології,  
перекладу та методики навчання*

*Університет Григорія Сковороди в Переяславі  
м. Переяслав, Україна*

Використання онлайн-інструментів для колективної роботи над перекладом є актуальним у контексті цифровізації освітнього процесу та глобалізації ринку перекладацьких послуг. Такі платформи забезпечують ефективну взаємодію між учасниками проєкту незалежно від їхнього місця перебування, сприяють формуванню командних навичок, покращують якість перекладу завдяки узгодженій термінології та спільному редагуванню, а також створюють умови для інтерактивного навчання, яке максимально наближене до реалій професійної діяльності перекладача.

Професійні CAT-інструменти, такі як Trados Studio, memoQ, Smartcat чи Wordfast Anywhere, суттєво підвищують ефективність командної роботи. Завдяки централізованій пам'яті перекладу (Translation Memory), термінологічним базам та автоматичній перевірці якості, всі учасники проєкту можуть працювати узгоджено й